

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko Zespołowi Szkół nr (...) w N. i Gminie N.

o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu i

odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt VIII Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1590 (jeden tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 marca 2019 r., sygn. akt VIII Pa (...) Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację powódki M. W. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z 11 września 2018 r., sygn. akt IV P (...), którym Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz uwzględnił powództwo o odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem wniesione przeciwko Zespołowi Szkół Nr (...) w N. oraz Gminie N..

Wyrokiem z 11 września 2018 r., sygn. akt IV P (...), Sąd Rejonowy w P. IV Wydział Pracy, w sprawie z powództwa M. W. przeciwko Gminie N. i Zespołowi Szkół Numer (...) w N., o przywrócenie do pracy i odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu, w punkcie I oddalił powództwo w stosunku do Gminy N., w punkcie II zasądził od pozwanego Zespołu Szkół Numer (...) w N. na rzecz powódki M. W. kwotę 2 847,33 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie stosunku pracy, w punkcie III oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie IV wyrokowi w punkcie II do kwoty 949,11 zł nadał rygor natychmiastowej wykonalności, zaś w punkcie V koszty procesu zniósł wzajemnie między stronami.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżyła apelacją powódka, zarzucając mu naruszenie obrazę przepisów prawa procesowego oraz art. 11² k.p. w zw. z art. 11³ k.p.

Sąd Okręgowy w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją jako niezasadną.

Sąd drugiej instancji wskazał, że zarzuty podniesione w środku odwoławczym w zakresie naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego, tj. oparcia ustaleń faktycznych na fragmentach materiału dowodowego i zaniechania przeprowadzenia analizy całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz przepisów prawa materialnego są nieuzasadnione. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz ocenę dowodów zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zdaniem Sądu odwoławczego, z treści obszernej i nieprecyzyjnej apelacji wynika, że akceptuje część ustaleń, zarzucając Sądowi sprzeczności w ustaleniach oraz naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów. Uzasadnienie treści apelacji w żaden sposób nie konkretyzuje stawianych w tym zakresie zarzutów. Zawiera jedynie zestawienie cytatów z uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji oraz przesłuchanych świadków. Apelujący nie dokonał samodzielnej analizy tych zestawień i nie wyprowadza z niego wniosków, które miałyby świadczyć o naruszeniu przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów. Nie wskazał istoty zarzutów, w tym uchybienia zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wskazane w apelacji cytaty były wyprowadzone poza kontekst, a apelujący starał się im nadać inne znaczenie.

W zakresie zarzutów naruszenia prawa materialnego Sąd Okręgowy uznał, iż słusznie podniósł Sąd Rejonowy, że powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, nie podawała, oprócz art. 45 § 1 k.p., żadnych innych podstaw prawnych swojego żądania zasądzenia na jej rzecz od pozwanych odszkodowania w wysokości sześciokrotności zarobków, w szczególności nie wskazywała, iż odszkodowanie ponad kwotę zasądzoną stanowi odszkodowanie dodatkowe, oparte o przepisy Kodeksu cywilnego. Strona powodowa nie wykazała w toku postępowania zasadności zastosowania art. 415 k.c. nie wykazując po stronie pozwanej bezprawności, winy, szkody ani związku przyczynowego. Powódka, jak zasadnie wskazał Sąd pierwszej instancji, nie wykazała, aby wadliwa decyzja w przedmiocie rozwiązania stosunku pracy była podjęta z winy umyślnej czy też rażącego niedbalstwa ówczesnego pracodawcy, oraz że poniosła ona jakąkolwiek szkodę w związku z taką decyzją ówczesnego pracodawcy.

Nie zasługiwał, zdaniem Sądu drugiej instancji, na uwzględnienie zarzut apelacji naruszenia art. 11² k.p. w zw. z art. 11³ k.p. przez jego rażące naruszenie nakazujące równe traktowanie pracowników, tj. przyznanie im równych praw z tytułu jednakowego wypełniania takich samych obowiązków oraz dopuszczenie się wszelkich przejawów dyskryminacji w zatrudnieniu w sytuacji, gdy nierówność ta wynika z niechęci przełożonego do pracownika spowodowanej udzielaniem publicznej wypowiedzi do kamery w reportażu dotyczącym nieprawidłowości w zakresie wyzbywania się majątku należącego do Szkoły. Jak prawidłowo ustalił i uzasadnił Sąd Rejonowy, powódka faktycznie wyrażała opinie, że jej zdaniem, działania organu prowadzącego podejmowane wobec Zespołu Szkół im. [...] były niewłaściwe i swoje zdanie wyrażała w programie telewizyjnym. Jak zeznał Burmistrz N. takie negatywne zdanie, inne niż organ prowadzący, wyrażali również inni nauczyciele, w tym przede wszystkim ówczesny dyrektor Zespołu J. R. Nie można więc wywodzić, że ten sam J. R., właśnie z powodu wyrażania tych opinii przez powódkę gorzej ją traktował, w szczególności, aby z tego powodu wręczył jej wypowiedzenie. Powódka nie wykazała, żeby decyzja ta naruszała zasadę równego traktowania pracowników co do rozwiązania stosunku pracy właśnie z powódką, zebrany materiał dowodowy nie wykazał, aby do podjęcia przez

ówczesnego pracodawcę działań prowadzących do ustania stosunku pracy doszło z powodu posiadania przez powódkę cech lub właściwości wymienionych przykładowo w art. 18^{3a} § 1 k.p. Pracownik powinien wskazać fakty uprawdopodobniające zarzut nierównego traktowania w zatrudnieniu, a wówczas na pracodawcę przechodzi ciężar dowodu, że kierował się obiektywnymi powodami. Nie jest tym samym zasadny zarzut naruszenia art. 11² k.p. w zw. z art. 11³ k.p.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, że żaden z zarzutów naruszenia prawa procesowego lub materialnego nie znalazł zastosowania w sprawie. Z tego względu apelacja powódki podlegała oddaleniu.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną strona powodowa w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono tym, że istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającego na przejęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie zaś o oddalenie jej w całości. Ponadto, wniosła o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących

poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony bez powołania się konkretnie na którąś ze wskazanych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania, jednak z treści uzasadnienia można wnioskować, że zdaniem strony skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy

prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Skarżąca nie przedstawiła jakiegokolwiek wyводу, w którym wykazałaby ona, że Sąd drugiej instancji dopuścił się rażącego naruszenia prawa procesowego lub materialnego, które doprowadziłoby do wydania oczywiście niesłusznego rozstrzygnięcia. Pełnomocnik odwołał się jedynie do zarzutu stanowiącego podstawę skargi kasacyjnej, nie wskazując jednak, która z przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania występuje w niniejszej sprawie, zmuszając tym samym Sąd Najwyższy do poszukiwania tej przesłanki w treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, co jednak nie jest rolą Sądu Najwyższego, bowiem to skarżący powinien wskazać i uzasadnić przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pełnomocnik skarżącej nie przedstawił przy tym żadnej argumentacji prawnej, która mogłaby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z pewnością nie można za takie uznać stwierdzenia, że Sąd Najwyższy powinien rozpoznać zarzut stanowiący podstawę skargi kasacyjnej. Nie sposób pominąć faktu, że akurat w kwestii dopuszczalności przyjęcia przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji za własne i obowiązków z tym związanych, Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie i wszechstronnie wyjaśniał to zagadnienie. Skarga kasacyjna została zatem w tym zakresie sporządzona przez pełnomocnika powódki nieprofesjonalnie i nie kwalifikowała się do przyjęcia jej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).